And a goat was tied to it

והיה גדי כפות לו –

OVERVIEW

The משום ממונו (משום ממונו trying to ascertain whether משנה or אשו ממונו (משום ממונו or it could not escape) and a slave (עבד כנעני) was near the granary, the igniter of the fire is liable to pay (for the granary and the goat). If however the עבד שמא tied to the granary (so he could not escape the fire) and the goat was near the granary the קם ליה is not liable to pay for the granary and the goat; since it is a case of קם ליה , he is liable for the death penalty for killing the בדרבה מיניה, so he is exempt from any monetary payments. [The גמרא continues that this seemingly proves that משנה חציו discusses why the משנה משנה משנה מצום הציו mentions a (tied) goat.

asks: תוספות

תימה דליתני ברישא גדי ועבד סמוך ובסיפא גדי ועבד כפות דהוי רבותא טפי¹.

It is astounding! For let the משנה teach us in the רישא (where he is הייב (where he is גדי teach us in the גדי (and neither was tied up), and in the גדי ועבד (שפר the נפטור) it should state that the גדי ועבד were tied to the גדי ועבד, for this will be an even greater novelty?!

חוספות answers:

ופירש רבינו שמואל בן מאיר דגדי נמי היה לו לברוח² -

And the משב"ם explained that indeed the goat also should have run away from the fire -

- ³ורישא דקתני גדי כפות ועבד סמוך דוקא בכהאי גוונא חייב

And the רישא which stated, 'a tied goat and a slave nearby'; it is specifically in this manner that the הייב is מדליק –

תוספות responds to an anticipated question: $^{4}\,$

_

¹ In the will be הייב for the גדי even though it was not tied up and could have run away from the fire, nevertheless he is הייב (see רש"י ד"ה עבד כפות towards the end where he writes אייב נפות וסמוך נקט גבי עבד כפות וסמוך נמי הייב towards the end where he writes פטור הייב אינו כפות וסמוך ואע"ג דבגדי אין לומר היה לו לברוח שהרי אין בו דעת ואם אינו כפות וסמוך נמי חייב for the פטור be will be סיפא on the will be קלב"מ, even though it was tied up and could not escape, since קלב"מ

² This is in opposition to רש"י mentioned in footnote # 1.

³ The עבד should have run away so there is no חיוב מיתה (and therefore no קלב"מ) and since the goat was tied he is liable. However if the goat was untied he would not be liable to pay for the goat (even if the עבד was only סמוך לו עבד אונים, since the goat should have escaped the fire.

 $^{^4}$ Why does the סיפא state that by לב"מ אבד כפות וגדי מעבד (for the גדי, presumably because of קלב"מ; according

ובסיפא גדי סמוד ועבד כפות לו פירוש או⁵ עבד כפות לו

And in the סיפא where it states that if the גדי was מוך לו and the סיפא was כפות לו was לו יכפות לו is, 'or the goat), the explanation of ועבד כפות לו is, 'or the עבד was יכפות לו הכי פירושא גדי סמוך לו ועבד כמו שאמר ברישא שהיה סמוך לו פטור -

And this is the explanation of the סמוך לו (the first case is] if the סמוך לו was in the same status as we said in the עבד namely that the עבד was also גדי in the מדליק is זהי for the גדי.

אף על גב דלא קם ליה בדרבה מיניה משום דהיה לו לברוח -

Even though there is no קלב"מ (since the slave could have escaped there is no היוב), nevertheless since the גדי should have escaped, the פטור מ מדליק for the גדי.

This is the first case of the סיפא where he is פטור גדי ועבד were both סמוך לו and neither was t . The second case of the סיפא is -

יעבד כפות לו וגדי כמו כן כפות כמו שאמר ברישא פטור - Where the עבד was also כפות לו sor the רישא for the בדי for the פטור is מדליק פטור -

אף על גב דלא היה לו לברוח דקים ליה בדרבה מיניה -

Even though the גדי could not escape (since it was כפות), nevertheless he is פטור for the עבד since אָלב"מ for he is הייב מיתה for killing the עבד who was מלב"מ and could not escape.

In summation; according to הייב and חייב in the משנה refers to both the גדי and the גדי, and regarding the גדי it is irrelevant whether it was tied up or not, for the גדי does not have the sense to run away from the fire. According to the פטור הייב and חייב refers to the גדי (only) and a גדי has the foresight to escape from a fire and if it was not כפות אברי, he is never liable for the גדי regardless if the כפות was μ עבר or not.

תוספות anticipates a difficulty:

וההוא דסוף פירקין (דף כז,א) עבדו כגופו שורו כממונו⁶ - And regarding that which we learnt in the end of this פרק; 'his slave is like his body, his ox is like his money' (which would seemingly indicate that an animal does not

to the כפות was עבד if the סמוך לו was סמוך, he is always גדי, regardless whether the כפות was כפות of not, since היה

⁵ The 'ויין' of ועבד should be understood to mean 'or', instead of 'and'.

know how to protect itself from fire); not as the רשב"ם maintains –

תוספות responds:

איירי בעבד ושור כפות⁷ והבעלים עומדים אצלם -

That ruling is discussing a case where the שור were tied up and their owners were standing next to them -

- ⁸וכשהניח הגחלת על לב עבדו פטור שמחשב בלבו שהאדון יסירנה ולא יסמוך אתשלומין So when he placed the coal on the heart of his friend's slave he is פטור, for he assumes in his heart that the master of the slave will certainly remove the coal from his slave to save the slave's life and he will not depend on the payment that he will receive for his dead slave; he would rather keep the slave alive. Therefore the פטור si מזיק is חווים in his mind the slave would never have died -

- אבל כשהניח על לב שורו אינו חושש האדון להסירה לפי שישלם לו דמי שורו אנו חושש האדון להסירה לפי שישלם לו דמי שורו However when he placed the coal on the heart of his friend's ox, he is חייב for he realizes that the master is not overly concerned to remove the coal from his ox, since he will be paid for the value of his שור.

תוספות offers an alternate explanation (why the גמרא mentions גמרא 9:

רבינו תם מפרש דאיצטריך גדי כפות דחייב -And the הייב explains that it was necessary to teach us that he is הייב for a tied up גדי the reason is -

אף על גב דפטרינן טמון ¹⁰ באש דדרשינן מה קמה ¹¹ בגלוי אף כל בגלוי - for even though אין is exempt from paying for טמון as we interpret the word קמה; just as is revealed, so too one is liable only for everything which is revealed, but not for ישמון -

יסלקא דעתין דכל דבר דלאו אורחיה הכי לאו כעין קמה 12 הוא ופטור - So we may have assumed that anything which is not in its usual manner it is

⁷ Therefore we cannot prove anything from that גמרא whether or not an animal can protect itself from fire, since in that case the animal (and the עבד) were tied up and could do nothing to protect themselves.

⁸ A person is not that cold blooded that he would see his slave die as long as he is compensated for his loss

⁹ This will be in disagreement with the רשב"ם and maintain like רש"י that regarding a גדי we do not say היה לו לברוח.

שמון means hidden. If a fire burnt down a pile of wheat and there were utensils in the wheat (which do not belong there), there is no liability to pay for the hidden utensils. See later א,ם (and the מא,ב on משנה).

¹¹ The פסוק writes regarding אש (in משפטים] איני מענה שלם יְשַׁלֶּם יְשַׁלֶּם (שמות משפטים) that פּי תַצֵּא אַשׁ וּמְצָאָה קצִים וְנָאֲכֵל גָּדִישׁ אוֹ <u>הקמה</u> אוֹ הַשְּׁדֶה שׁלֵּם יְשַׁלֶּם (the word מַבְּעַר אָת הָבְּעַר אָת הָבְּעַר אָת הָבְּעַר אָת הָבְּעַר אָת הָבְּעַר אָת הָבְּעַר אָת הַבְּעַר אָת הַבְּער אָת הַבְּעַר אָת הַבְּעַר אָת הַבְּעַר אָת הַבְּעַר אָת הַבְּער אָת הַבְּעַר אָת הַבְּער אָּת הַבְּער אָת הַבְּער אָת הַבְּער אַת הַבְּער אָת הַבְּער אָת הַבְּער אָת הַבְּער הַבְּער אָת הַבְּער הַבְּער אָת הַבְּער אָת הַ

¹² It is not every ממוך that is שמור that is איש by איש, only if it is not usual to hide it there; however if it is usual to hide it there, there is no ממוך of ממוך (see later in this תוספות). Therefore we can assume that the סמוך excludes things that are not in their ordinary or proper place. So just as we derive from אמה that the burnt item has to be revealed like ממה and be in its natural state, we can perhaps also say that the burnt item has to be like אמה that it is found in its natural state, otherwise he will be פטור even if it is not שמון bush.

not like קמה, and therefore one would be קמה if he burned it -

וגדי אין דרכו להיות כפות וסלקא דעתין למפטריה -

And since a goat is not usually tied up, we may have assumed that he is exempt from paying for burning a גדי כפות -

וקא משמע לן השתא ברישא דאפילו הכי חייב -

So now the רישא informs us (by writing גדי כפות) that nevertheless he is liable to pay for the גדי כפות -

רסיפא קא משמע לן דאף על גב דסמוך הוא דהוי כי אורחיה פטור - And the סיפא סמוך משנה of the משנה informs us that even though the סיפא so it was in its normal manner, nevertheless he is קלב"מ for paying for the קלב"מ since it is עבד for killing the עבד.

תוספות offers a support to גדי כפות that גדי כפות is somewhat connected to the concept of יטמון:

- לכך תניא דטמון דר' יהודה ורבנן ורבנן ההיא מתניתין דהכונס (לקמן דף סא,ב) בתר פלוגתא מתניתין דהכונס ולקמן דף סא,ב) is written after the argument between טמון ר"י ורבנן -

- ובתר הך בבא דגדי כפות קתני ומודים חכמים לר' יהודה במדליק הבירה מחנה למודים חכמים לחל And after this segment of גדי כפות continues, 'and the הכמים admit to regarding one who ignites a mansion -

שמשלם כל מה שבתוכה שכן דרך בני אדם להניח בבתים -That he pays for whatever is in the בירה, for indeed it is customary for people to place their belongings in houses', so it is not considered טמון בבית -

והפסיק התנא בהאי בבא --

And the ממון משנה interrupted the discussion regarding שמון with this segment of ממון which seemingly has no connection with טמון. The explanation of this interruption is -

- כדפרישית לאשמועינן דאף על גב דלאו אורחיה בגדי להיות כפות חייב As I explained, to inform us that even though it is not usual for a כפות to be ספור, nevertheless he is אייב and this is not included in the טמון.

חוספות anticipates some difficulty with this assumption regarding יטמון:

ואפילו למאן דאמר אשו משום חציו דלא שייך בדידיה למפטר טמון ¹⁵

_

¹³ Others amend this to read מיתניי' (instead of תניא), for it is a משנה.

¹⁴ The משנה (סא,ב (סא,ב (סא,ב can be divided into three segments; the first deals with the מהלוקת משנה השנה (סא,ב ר"י ורבנן regarding ממון, the second regarding ממון, the second regarding ממון גדי ועבד כפות וכו', the third is where the ממון are חבמים are בתים that by בתים there is no ממון Seemingly the third segment should follow immediately after the first segment, since they are both discussing the between מהלוקת. Why did the משנה interject the second segment of גדי ועבד, which seemingly has no connection to ממון ממון מוספות (ממון salso related to ממון).

And even according to the one who maintains אשו משום חציו, where according to him it is not possible to exempt one from paying for טמון –

replies:

- מכל מקום אצטריך לאשמועינן דחייב היכא דכלו לו חציו 16 לאחר שריפת העבד אצטריך לאשמועינן דחייב to inform us that he is גדי for the מענד to even) in a case where עבד was burnt –

תוספות anticipates an additional difficulty with the סיפא סלב"מ σ סיפא:

אף על גב דשריפת העבד מחמת חציו¹⁷ ושריפת גדי מחמת ממונו⁸¹ - And even though that the burning of the עבד was an account of חציו, and the burning of the ממונו, nevertheless -

- שייך ביה שפיר קם ליה בדרבה מיניה הואיל ועל ידי מעשה אחד בא הכל שייך ביה שפיר קם ליה בדרבה מיניה הואיל ועל ידי מעשה אחד בא הכל - is applicable here, since it all came as a result of one action -

חוספות proves this:

יתדע דלמאן דאמר משום ממונו מוקי כשהצית בגופו של עבד ופטרינן ליה - And you can know that this is so; for according to the one who maintains אשו אשו (that is לפטור ממונו (that is עבד was משום ממונו (קלב"מ סח פטור ספטור (קלב"מ) in a case where he directly ignited the body of the slave -

אף על גב דלא הצית בגופו של גדי –

Even though he did not ignite the body of the גדי directly (but rather the fire spread to

¹⁵ See the ממרא סמון מגול that if we maintain אשו משום חציו even for שמון (for if אים is his אדי המוע, he is like an חציב פר פר ממון (אדם המוע). Therefore since there is no concept of טמון there is also no reason to exempt him from paying for the גדי since it is פטור פטור פטור, that assumption was valid only if we assume that since פטור פטור, then by extension perhaps לאו אורחיה is also , but if הייב פו טמון הייב שמון לאו אורחיה. What is the הייב פטור סור פטור פטור פטור אורחיה.

¹⁶ כלו לו הציו means 'his arrows ceased'; this refers to a case (see the כג,א סח גמרא) where when he started the fire it could only spread a certain distance, and after the fire started something unforeseen happened and enables the fire to go beyond its original potential, this additional destruction cannot be considered סלו לו הציו for הייב and nevertheless he is still תוספות כב,א ד"ה רבי יוחנן See ממונו האייב it is still considered ממונו הייב (TIE footnote # 3]. In a case of טמון לו הציו the טמון סלו לו הציו only if it is אורחיה, the משנה teaches us that even in this case (where it is applies) we may have thought that he is הייב only if it is אורחיה, nevertheless) he is הייב and it is not אורחיה, nevertheless) he is הייב.

¹⁷ We cannot say that the עבד was burnt after כלו לו חציו for then there would be no חיוב מיתה for the igniter (and no subsequent ממונו שהמית), since it is merely ממונו שהמית.

¹⁸ A classic case of קלב"מ (by fire) is when someone burns his friend's property on שבת. He is exempt from paying for the damage, since he is חייב מיתה for making a fire on שבת. In this case it is the exact same fire that makes a חייב ממן and a חייב ממון therefore we say קלב"מ, However here the fire that causes a מיתה was מיתה ממונו in iric ממונו in קלב"מ, perhaps that is not sufficient to say קלב"מ. It is (seemingly) like when a person kills someone and his ox damages someone else (at the same time); there is no תוספות קלב"מ rejects this notion.

¹⁹ See 'Thinking it over' # 1 & 2.

 $^{^{20}}$ In this case it is not considered אדם המזיק, where he is חייב מיתה for killing the עבד.

the גדי (from the עבד), and nevertheless we still say קלב"מ even though regarding the עבד it was מזיק and regarding the אדם ממונו it is מזיק. The same will apply according to -".

תוספות concludes:

- לפירוש רבינו תם ורבינו שמאול בן מאיר אתי שפיר הא דנקט גדי ולא נקט גדיש ולפירוש רבינו תם ורבינו שמאול בן מאיר אתי שפיר הא דנקט גדי ולא נקט גדיש it is understood why the גדי and does not mention (only) - גדיש -

ובקונטרס פירש²² משום דמסקינן בגדי דחד ועבדא דחד - explained that the reason he mentions גדי is because we conclude that we are discussing a case where the עבד belonged to one person and the עבד belonged to another person and nevertheless the rule of קלב"מ applies. The reason we could not say the same עבד regarding the עבד א without the גדיש, that the עבד and the עבד belong to two separate people and we would have the same עבד וגדי as by עבד וגדי to this עבד רש"י responds -

יסתמא העבד לבעל הגדיש שאדם מניח עבדו לשמור גדישו²³ -For presumably the עבד belongs to the owner of the גדיש, for usually a person places his עבד to watch his גדיש.

ולפירושו צריך לומר הא דפריך מאי למימרא -

And according to c''' explanation it will be necessary to say that when the asked on "א"ר, what is the משנה teaching us if it was הצית בגופו של עבד; obviously it is a case of מרא, the גמרא -

הוה מצי למימר ולטעמיך תיקשה לרבי יוחנן אמאי 24 נקט גדי:

Could have responded to this question by saying, and according to your view (that the משנה follows the view of ר"י, there is a similar difficulty with ר"י, why mention גדיש would suffice!

SUMMARY

According to רש"י (and the ר"ת) we do not say היה לו לברוח by an animal. The only reason the משנה mentions גדי according to רש"י is because we conclude בגדי דחד ועבד

-

²¹ According to the ר"ת he mentions גדי to teach us that even though לאו גדי כפות , it is not a cause to exempt him (like טמון), and according to the גדי כפות teaches us that if it were not פטור he would be היה him (like נשמון), and according to די כפות teaches us that if it were not כפות he would be לברוח. However according to רש"י (who says that by גדי there is no difference whether it is סר משנה or not), so why indeed did the משנה mention משנה at all; it could have discussed his liability for the גדי alone.

בד"ה עבד כפות 22.

 $^{^{23}}$ Therefore the אבד וגדי assumed that it would be better to be discussing an עבד וגדי that belonged to two separate people.

דחד. According to the רשב"ם we do say by an animal היה לו לברוח and that is why the משנה mentions גדי כפות for otherwise היה לו לברוח. According to the ר"ת he mentions מדי כפות for we may have assumed that just as he is טמון for we may have assumed that just as he is טמון is not like קמה) he should also be פטור for לאו אורחיה.

We say קלב"מ even though the מצד אדם המזיק is מצד אדם and the מצד is מצד is מצד ממונו שהזיק if it was ע"י מעשה אחד.

THINKING IT OVER

- 1. What would be the ruling if one dug a שבת on שבת (for which there is a היוב מיתה) and later someone fell into the בור and was damaged? Is this a case of קלב"מ and he will be פטור from paying, since the חיוב מיתה and the חיוב ממון was היוב מעשה ע"י מעשה אחד. בא ע"י or is בור different from איץ different from איץ?²⁶
- 2. It is apparent from תוספות that (in the עבד was burnt (and killed) first and then the קלב"מ Nevertheless when תוספות discusses whether קלב"מ applies here (he only asks that it should not apply since one is ממונו and the other is ממונו, however), היוב מיתה does not ask that קלב"מ should not apply here since the היוב (for killing the עבד) precedes the היוב ממון (for the גדי); in which case we (usually) do not say קלב"מ. How can we resolve this?²⁸
- 3. When the גמרא asks (on א"ה מאי למימרא'; is that a question regarding the רישא of the משנה, the משנה of the משנה, or both? 29

²⁵ See footnote # 19.

 $^{^{26}}$ See אוצר מפרשי התלמוד # 44.

²⁷ See footnote # 19.

 $^{^{28}}$ See בית לחם יהודה אות קמז.

²⁹ See נחלת משה ד"ה לאשמועינו.